

Tajni pakt Francije s Poljsko
Cehi?

Berlin, 9. jan. — Nemško Uj
stvo je danes v paničnem str
Vest, da so Francozi že pri
vpadati v Ruhr, je zelo razbu
Nemce. Nihče ne ve, kaj pride

Rim, 9. jan. — Ko stopi v veljavno volilna reforma, katero je pripravila fašistska vlada, izginejo iz italijanskega parlamenta ne ljubi zastopniki anektiranih Slovencev, Hrvatov in Nemcev. Novi volilni zakon deloda, da se prihodnje volitve vrše na proporec, toda cela provinca bo volilna enota. Zakon je tako urejen, da bodo Nemci v Trentu in Sloveni v Hrvaški v Julijski Benečiji vedno v manjšini, medtem ko bodo Italijani imeli umetno večino.

TURKI RAZDVAJAJO ZAVEZNIKE V LOZANI

Grčki papa mora iti iz Carigrada
— Francuzi se skrivaju poga-
jaše s Turci na separatni
mir.

KEMAL POEVAL 40,000 MOZ
OROJU.

Lausanne, Švica, 9. jan. —
Turski delegatje so danes izvoje-
vali veliko koncesijo, ko so Angli-
ji odstopili od svoje zahteve, da
cerkve ostati v Carigradu. Turci
še včas časa pogajanj zahtevali, da
mora patrijarh zapustiti Carigrad.
Venizelos je zagrozil, da ne pod-
piše mirovne pogodbe na takšno
izgled patrijarha.

Danes se je izvedelo, da so Francozi prišli tajna pogajanja s Turki za separatno pogodbo. To je odmev angleško-francoške preloma gleda reparacij. Turki s nekaj dni spretno manevrirajo razvojitve zavzemkov in dajejo poročila, da so tudi Angliji pripravljeni na separatna pogajanja glede Moksula.

Izmet paša je odbil vse kompromisne načrte glede kapitulacij, narodnostnih manjšin in turški dolgovi.

Carigrad, 9. jan. — Danes se poroča, da je vlada v Angori pozvala tri letnike rekrutov pod orožje. Vojaški nabori, ki se vrše po vsej Mali Aziji in v vzhodni Traciji privedejo 40.000 do 50.000 mož turške armade.

Kemalisti ne verjamejo več, da bo sklenjen mir v Lozani in gibanje Grkov v zapadni Traciji. Je podrla zadnjo nado, da se mi ne poravnajo nasprotja z Grki in Anglijo.

Vesti o protibritski revolти me
Kurdi v Mosuln dnevno krojijo
Carigradu, šprav angleške obli
sti vedno poročajo, da ni nobene
revolte. Okrog 30,000 Turkov
giblje na meji petrolejskega ter
torija. Angliji so zadnje dni p
jačali svojo letalsko floto v Car
gradu.

versajlske pogodbe. Ako Franci
zasede Ruhr, bo s tem krčila p

u. Iz Berlina poroča, da bo tu
nemška vlada obtožila Franci,

**Tajni pakt Francije s Poljaki
Čehi?**

Berlin, 9. jan. — Nemško lju-
stvo je danes v paničnem stanju.
da Vest, da so Francozi že prišli
vpadati v Ruhr, je zelo razburila
Nemce. Nihče ne ve, kaj pride

v Berlinu kroji alarmantne govorice in poročila.

Iz Esena poročajo, da so francoski inženirji že dospeli v Ruhr in ukazali, da se imajo izprazniti šole, hoteli in druga javna poslopja, v katerih se imajo nastaniti francoski vojniki.

Novice o generalni stavki v Ruhr so splošne. Rudarji in železničarji so sklenili sobotariti produkcijo pod francoskim režimom. Francozi so zagrozili, da izstradajo delavce, ako se poslušajo stavke, bojkota ali sabažaje.

Druga vest se glasi, da se gibljejo tudi Poljaki. Poljski poslanik v Berlinu odločno taji to vest, toda iz visokih nevtalnih virov se je domalo, da ima Francija tajno pogodbo s Poljsko za slušanje notranjih nemirov ali revolucije v Nemčiji; v tem slučaju bodo Poljaki invadirali vzhodno Nemčijo, medtem ko bodo Francozi od zapada prodirali v Berlin. Iz istih virov se tudi poroča, da se je Francija obrnila na Čehoslovakijo, naj zasede Bavarsko, če se Nemčija posluša boljševizma, ni pa znano, dali se je vlada v Pragi odzvala.

Na berlinski borzi je zavladala velika histrija in marka je snoči padla na 10,000 za dolar.

Nemška vlada ne bo storila ničesar do 15. januarja. Vlada kroji pravijo, da v invazijo Ruhr je prelomljena versajlska pogodba in Nemčija ni več obvezana držati se pogodbe.

Osvetilec nemškega premoga, jekla in lesa.

Paris, 9. jan. — Predsednik vlade Poincaré bo v četrtek naznanil poslanecem francoske zbornice, da je vlada s pomočjo Belgije in Italije zasigla garancije od Nemčije.

Glavni plen Francije je Esen, ki je središče Kruppovih tovarn in ekonomsko srce Nemčije, kjer se tisočeri premogovniki, plavži in tovarne in ki tvori najbolj industrijski kraj v Evropi. Westfalska dolina z Esenom vred je kovačnica Nemčije in daje deli tri četrtine vsakega premoga in vse jeklo. Tu se Francija polasti koksa, katerega tako zelo potrebuje za svoje jeklarne v Lorenu.

Za Esenom se Francozi polaste carinarnice in potem pridejo na vrsto državni gospodari.

Generalna stavka v Ruhr.

London, 9. jan. — Rudarska organizacija v Nemčiji se bavi s vprašanjem generalne stavke v Ruhr. Iz Berlina javljajo o velikih delavskih shodih po vsej Nemčiji, na katerih delavci protestirajo proti imperialistični politiki Francije.

Kolin, Nemčija, 9. jan. — Centristi (katoliška stranka) na Porenakem ostro protestirajo proti francoski invaziji. Njihove resolucije se glase, da nasilje Francije ne bo rešilo reparacijskega vprašanja, pač pa prinese Nemčiji nove nemire in eventualno revolucijo.

Esene, Nemčija, 9. jan. — Komunistična stranka v Ruhr je večkrat zaključila svoje zborovanje v Esenu. Stranka je izdala manifest na delavstvo Evrope, pozivajoč ga, da se naj stigne na enotni fronti proti imperializmu.

Francoške vojske oblasti so snoči prepovedale demonstracije komunistov, ki so bile napovedane v Dueseldorfu in Crefeldu.

Poincaré noče govoriti s Stinnesom.

Paris, 9. jan. — Hugon Stinnes, vodja nemških kapitalistov, je hotel zadnji petek pridobiti Poincaréja za intervju s namenom, da odvrne invazijo Ruhr, toda Poincaré je odklonil prošnjo za sestanek s Stinnesom.

IZ DELAVSKEGA SVETA.

(Federated Press).

Operatorji se bodo mogoče podali. Razna znamenja govore, da bodo rudarji lažji zmagoviti iz mesnega boja s lastniki rudnikov, čeprav so se pogajanja pretirala zadnji teden. Kakor poročajo, se bodo pogajanja obnovila prihodnji teden v New Yorku. Operatorji so že popustili glede razodržanja in zdaj so že jeli popustiti glede svojih zahtev za diskontne pogodbe. Premogovniki magnetje iz zapadne Pennsylvanije so še najbolj trmoglavi; oni bi radi imeli separatne pogodbe po distriktih, toda operatorji iz drugih držav so se postali mehki in se bodo sedaj na štiridržavno pogodbo. Zahteva magnetov glede eneletne pogodbe tudi ne bo držala dolgo. Rudarji vztrajajo, da mora nova mesna pogodba

veljati najmanj dve leti. Magnetje so prili v skripce valed predloga zvesne premogovne komisije, da se sedanja pogodba obnovi še za eno leto. Rudarji so zadovoljni s pogojem, da se pogajanja za novo pogodbo nadaljujejo. Premogovna komisija vlade še ni brala vseh podatkov o mesdah in profitih v premogarski industriji, katere potrebuje za svoja priporočila kongresu, zato želi, da se eventualni konflikt, ki morda pride 1. aprila, odgodi za eno leto. Rudniški magnetje so proti sedanji pogodbi, ne vedo pa, kako si preprečiti obnovo. Neki operator je dejal zadnjič v Chicagu: "Vse kaže, da bodo rudarji sopot zmaga. Zakaj torej tratimo čas in ne privolimo takoj v njihove zahteve!"

Razne vesti.

VEKRAJTI DEMOKRATIČNI PREDSEDNIŠKI KANDIDAT JE ZOPET VEKAL OTROK.

Bryan je trdil, da je bil logičen zaključek Darwinove teorije — svetovna vojna.

Chicago, Ill. — William Jennings Bryan, večkratni predsedniški kandidat demokratične stranke in profesionalni političar, mora tudi živeti, kadar ni volilne kampanje. V takih časih hodi okoli in grmi proti Darwinovi teoriji. Poslušalec ima vedno veliko, ki radi plačajo čedno vstopnino, ker je na svetu ved o njih, ki jih ne sreča nikdar pamet v njih življenju, kot onih, ki so že zdavnaj spregledali laži, s katerimi se omrekuje svet, da ljudstvo ne spozna, da parasitni sloj živi na stroške onih, ki si v potu svojega obraza služijo svoj vsakdanji kruh.

Bryan si je izbral za predmet "Darwin proti Mojseju". Najprej si je pošteno privoščil one, ki zagovarjajo teorijo razvoja, na kar je igral svoj glavni trumf, ko je rekel, da je svetovna vojna logični zaključek teorije, da obstanejo le tisti, ki so najbolje prilagojeni. Z drugimi besedami to pomeni, da je Darwinov nauk o razvoju povzročil svetovno vojno. Na to se je zopet obrnil napram svojim kritičarjem in jih pozval, da se naj bojujejo proti njemu odprto. Ko se je pošteno odklonil, je oglašil, da je darwinizem verskemu krščanstvu je pa vera navdihanja in plesanja navzgor.

V cerkvi je bilo okoli dva tisoč duhovnov raznih krščanskih verskih sekt, precej mešarjev in nekaj bigotov.

BREZJEDNA VEST JE BILA POSLANA AKOZI 125 ČEVLJEV DEBELO ZEMELJSKO PLAST.

Pittsburgh, Pa. — V Brucetovem rudniku so napravili poizkuse s brezjedinimi aparati, da pošljejo vest skozi 125 čevljev debelo zemeljsko plast gramoza, škrla in kamna. Poizkus se je dobro obnesel.

James W. Paul, uradnik v rudniškem biroju Združenih držav, je izjavil, da se delajo te poizkušnje, da bo mogoče ob času narzode poslati rudarjem poročilo od rešilcev in da bodo rudarji lahko odgovarjali rešilec, kar je bilo doslej nemogoče, ako so se izvršile podutbe v rudnikih.

ODERUŠKE CENE V BERLINU.

Washington, D. C. — Po poročilih, ki jih je prejel ameriški trgovski department, so bile cene v novembru v Berlinu sledeče: En kilogram (2.2 funta) pšenične mroke 260 mark, riž 284 mark, komprij 10 mark, sladkor 120 mark, kava 1.110 mark, govedina 260 mark, kokošje jajce 42 mark, liter mleka 47 mark.

Koliko tisoč mark na dan bi moral nemški delavec zaslužiti, da lahko vpriče take draginje prehrani svojo družino?

DELOVNE HLAČE KOT SREDSTVO ZA NAPOLNITEV CERKVE.

Cedar Rapids, Iowa. — Rev. Hugh Orchard, župnik druge krščanske cerkve, je iznajdljiv človek. Opazil je, da prihaja v cerkev vedno manj ovčje, posebno delavci so bili redki, ki so prihajali. Kako napolniti cerkev, je razmišljal župnik. Naznanil je, da bo prihodnje nedelje poudarjal v človeški obleki. To je vleklo. Cerkev se je napolnila in župnik je držal besedo.

Narodite se in širite svoje glasilo "Prosvita".

TRETIJI RUDAR ZARADI RUDNIŠKE NESREČE JE SE ARRESTIRAN.

Predsednik kompanije in višji kompanijski uradniki so seveda prosti.

Clinton, Ind. — Arretirali so že tretjega rudarja, češ, da je slabo nabil strel v rudniku šte. 8, v katerem se je dogodila nezgoda dne 16. decembra, pri kateri je bil ubit streljač Wm. Davis. Položiti je moral sto dolarjev poroštva in obravnava je določena za 18. januarja.

Splošna sodba med rudarji je, da bi se eksplozija nikdar ne dogodila, ako bi bil rudnik poškropljen tudi v drugi popoldne, kot določa postava. Ravno tako bi bil Davis ostal pri življenju, ako bi ga bila družba obvestila, da rudnik ni bil škropljen v drugi, ker je bila pokvarjena naprava za škropljenje.

Ampak na sodbo rudarjev se nihče ne ozira. Ako so žrtve potrebne, morajo sopot biti rudarji. Kompanija, no ta je vedno nedolžna kot Lahov koš, ki je nosil sedem let kontrabant.

Kdo je tisti strokovnjak, ki lahko dožene, da je eden ali drugi rudar povzročil eksplozijo, ker je bil naboj alab.

Razstrelba se lahko dogodi, ako je veliko premogovega prahu v rudniku, ako je naboj dober.

Zakaj oblastveni organi ne vpoštevajo, da rudnik ni bil poškropljen drugi popoldne, kot določa zakon?

STAVKOKAZI STANEJO LEP DENAR.

Ampak dividende na smejo trpeti zaradi tega.

New York, N. Y. — Southern Pacific železniška družba je seveda povečala svoje izdatke, ker je najela stavkokaze in se ni hotela pobotati s svojimi delavci. Ti stroški so narasli nad stroški v prvem letu za \$614,706. Kajne, to je že čedna vsota in pa ti se je bilo, da bodo zaradi tega t. pele dividende. Logično je bilo treba znižati troške druge. In družba je to tudi storila. Znižala je stroške departmenta za vzdrževanje železnice za \$485,946.

Tako je! Ako ne bodo izmenjali tlhlih prago in bodo krebili v njih popustili, da odjenja, kadar preko tračnice drvi vlak v neznaneko hitrico, se bo prav lahko našel izgovor, da so neznanzi slikovci izbulili žebije iz prago in povzročili nezgodo. Saj ljudje radi verjamejo, kar natvešijo družbe javnosti v velebizniškem časopisu.

LASTNIKI RUDNIKA OPRANI.

Sacramento, Cal. — Vse je šlo kot na "žnori". Governor Stephens, s katerim je ljudstvo obračunilo dne sedmega novembra pri volitvah, je imenoval komitej, ki naj preišče vzroke, kateri so povzročili strašno nezgodo v rudniku Argonautu, pri kateri je par tucatov rudarjev izgubil življenja. Komitej je šel na delo in relekaval vzroke tako, kot jih preiskuje vsi komiteji, katere imenujejo governerji, ki so v ljudni napram privatnim velebizniškim interesom. Ko je bilo delo končano, je komitej podal poročilo in v tem poročilu je bilo povedano, da je nezgodo zakrivil neki nižji uradnik.

To je migljej kompaniji, da se ji ni treba nič bati. Strašna nezgoda bo kmalu pozabljena.

Pozalili seveda ne bodo nanjo organizirani delavci, ki se bodo b. evali nadalje za postavbe, ki bodo preprečile obnovev takih tragedij za delavce, kot se je odigrala v rudniku Argonautu.

Zena in njen ljubček obešena v Londonu.

London, 9. jan. — Danes s jutraj je prva ženska po mnogih letih umrla na vešalih v Angliji. Obešena sta bila mrs. Edith Thompson in njen 20-letni ljubček Fred Bywaters radi umora njene soproga. Mrs. Thompson, ki je bila lepota, se je zaljubila v mladeniča in ga nagovarjala, naj ubije njenega moža, da se bosta poročila, kar je fant tudi storil. Več ko milijon oseb je podpisalo prošnjo na ministra za notranje zadeve, naj prepreči smrtne kazni, toda prošnja ni pomagala.

14 trških vojakov eksperimentiranih.

London, 9. jan. — Iz Dublina javljajo, da je bilo večeraj ustreljenih 14 vojakov Svobodne države, ki so desertirali k rebelom in so bili pozneje ujeti. Tajno vojno sodišče jih je obsodilo na smrt.

DELAVCI KANTEVAJO ZAKONE V VARNOST DELAVSTVA.

Newark, N. J. — Strokovno organizirani delavci so obdržali konferenco, na katero so lokalne organizacije v državi poslale svoje zastopnike. Konferenca je izdelala zahteve v interesu delavstva, ki se predložijo legislaturi. Delavci zahtevajo v glavnem zavarovanje proti poškodbam, odpravo sodniških prepovedi ob času delavskih sporov v industriji in odpravo močnega dela za delavke.

Politični pakt med Avstrijo in Ogrsko.

London, 9. jan. — Z Dunaja javljajo, da je jesuitaki avstrijski ministrski predsednik Seipel, ki se mudi v Budapešti, sklenil politično in gospodarsko pogodbo z ogrsko vlado.

POTREBUJEMO — dekle za domačo hišna dela. Dobra plača dober dom na 6853 Penn Ave., Pittsburgh, Pa. Tel. Highland 5783. (Adv.) Jan 10.

POTREBUJEMO — dobro nanesljivo dekle za splošna hišna dela. Dober dom in dobra plača pri: Mrs. J. W. Rosenthal, 2108 Murray Ave., Pittsburgh, Pa., tel. Hazel 2368-W. (Adv.) Jan. 9-10-11.

DR. A. M. SOUKUP, PHYSICIAN AND SURGEON

3638 W. 22nd St., cor. Millard Ave., Chicago, Ill.

Ako živite v bližini pridite k temu zdravniku, ako živite daleč pišite njemu in opišite vašo bolezen. On vam bode poslal potrebna zdravila.

Kako posamezniki tako narod.

BESEDNJAK

angleško — slovenski Vam bo pomagal pri izbira samoga sebe, pri čitanju časopisov in knjig. Obseg okoli 25,000 angleških besed s izgovorjavo, prestavljenih na slovensko. Cena 5.00. Naročite ga zdaj za uporabo v simskih večerih. Naročilo pošljite na

DR. F. J. KERN, 6223 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Če se nimate Zornanovih najnovjših slovenskih pesmi (cena \$1.25), jih lahko naročite s besednjakom vred. Cena obem knjigam je \$6.00.

NAPRODAJ HIŠA

številka 734 N. Holmes Ave., Indianapolis, Ind. Hiša ima trinajst sob in je v dobrem stanju. Za ceno in druge podrobnosti se izve pri lastniku pišite na naslov: Joseph Sintler, 123 W. Superior St., Kokomo, Ind., (Adv.) Jan. 10-11

Najboljše Cigarette

NOVO LETO, NOVE URE, NOVE CENE.

Dobili smo v našo pravo Elgin močno in čisto ur, ki so tako krasne, da boste takoj na prvi pogled kupili eno. Ure so vse prave Elgin izdelane in nekaj čisto novoga. Dopolnimo se eni eni nam polnijo in ni vam potrebno nobenih delov. Dopolnimo se eni eni nam polnijo in ni vam potrebno nobenih delov. Ure so vse prekrasne, drže prvi čas do sekunde in vsaka je garantirana. Dne se so niti kod se kaj poprav.

Velika zaloga pravih glasnih Columbia Gramofonov slovenske, nemške in vseh jezikovne dobije pri nas. Pišite na naslov: Mi smo edini zastopniki v Cincinnati, Pa., za pravo novo, glasno Columbia gramofone in plošče.

IVAN PAJK, 24 Main Street, Cincinnati, Pa.

NA VAŠO ŽELJO VAM POSLJEMO

BREZPLAČNO

LEP STAROKRAJSKI STENSKI

KOLEDAR

ZA LETO 1923.

POŠLJITE NAM VAŠ NASLOV.

EMIL KISS, BANKIR

133 SECOND AVE., NEW YORK CITY

Pošiljam denar v staro domovino.

Dopremamo rojake iz starega kraja.

Prodajamo parobrodne listke.

Pišamo po 4% naravnih vlog.

Zakaj naš narod

zaupa svoje ban-

čne posle nam

Zato ker smo včlanjeni pri Federal Reserve Bank, kateri mesečno poročamo vse naše poslovanje, ker je naša banka pod vladnim in državnim nadzorstvom kakor tudi Chicago Clearing House Association in posebno pa še, ker imamo sposobno in izvrstno uradništvo in upravni odbor, ker smo si v teku tridesetletnega obstanka, radi naše poštenosti in točnosti, pridobili zaupanje za vse oddelke našega poslovanja.

VSAKI MORE PRI NAS

vložiti varno svoj denar,

kupiti prvovrstne hipoteke (mortgage),

poslati denar na vse strani sveta,

kupiti parobrodne listke za vse prekomorske črte,

kupiti državne, mestne, okrajne in obrtne bonde.

Če ima kdo za krajši čas vložiti na obresti \$1,000.00 ali več, vrediti kakšne zapuščine, pooblastiti zastopnika svoje oporoke, ali pa urediti kako gospodarsko transakcijo, ali če ima, naj bo še posameznik, društvo ali zadruga, denar za investirati, naj se vedno obrne na nas.

NAJVEČJO, NAJSTAREJŠO IN NAJBOLJ POZNANO JUGOSLOVANSKO BANKO V ZDRUŽENIH DRŽAVAH, KATERA IMA NAD ŠTIRINAJST MILJONOV DOLARJEV IMOVINE, in to je

Kaspar State Bank
1900 Blue Island Ave. in vogal 18ste ulice
CHICAGO, ILLINOIS

KAPITAL IN PRIHODEK

\$1,250,000.00

BANCNA TRDNJAVA JUGOSLOVANSKOV V AMERIKI

